

Учитељски факултет
Универзитет у Београду

Име и презиме _____

Број индекса _____

Број мобилног телефона _____

Изборни предмети у првој години студија

школска 2012/13. година

Смер за образовање васпитача

Изборни општи курс I

- Филозофија васпитања и образовања
- Основе социологије
- Тумачење Библије I
- Историја француске цивилизације
- Историја руске цивилизације
- Британска цивилизација и култура
- Хор I

Изборни педагошко-психолошки курс I

- Историја педагогије
- Специјална педагогија
- Основни појмови опште психологије
- Стратегије успешног учења
- WEB портали и дигиталне библиотеке

По наставном плану Факултета, студенти на Смеру за васпитаче бирају два изборна предмета, по један из сваке од наведених области (*Општи курс и Педагошко-психолошки курс*).

Изборни општи курс I

■ ФИЛОСОФИЈА ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено и усмено
■ Статус: изборни ■ проф. др Миле Савић

Садржај курса: Наставни програм обухвата три целине. Прва целина односи се на појам философије васпитања и образовања и философске претпоставке њиховог дефинисања и тумачења.

Друга целина односи се на философско-историјски приступ проблему васпитања и образовања од античке до савремене епохе, те главне философске теорије о васпитању и образовању (Сократ, Платон, Аристотел, хеленистичко-римски период, средњовековна философија, хуманизам и ренесанса, просвећеност, Декарт, Лок, Кант, Ниче, Дјуи, егзистенцијализам, Гадамер, Чомски, Фуко, постмодерна) при чему ће нагласак бити на тумачењу аутентичних филозофских текстова.

Трећа целина односи се на преиспитивање односа између посебних философских дисциплина, као што су философска антропологија, етика, естетика, теорија сазнања и логика, и проблема васпитања и образовања.

Литература:

- Миле Савић: *Одабрана поглавља из Филозофије васпитања и образовања*, стр. 356
- Вернер Јегер: *Положај Грка у повести људског васпитања*,
- Аристотел: *Политика*, књига 7, глава 13; књига 8.,
- Платон: *Држава*, књига 3; књига 5, глава V-IX
- Рене Декарт, *Реч о методи доброг вођења свога ума и истраживања истине у наукама* (део 1-3),
- Жан-Жак Русо: *Емил или о васпитању*,
- Имануел Кант: *Спис о педагогији*, Увод, Имануел Кант.; Одговор на питање: *Шта је просвећеност*,
- Мишел Фуко: *Просветитељство*,
- Џон Дјуи: *Демократско схватање у области васпитања; Циљеви образовања*,
- Карл Јасперс: *Идеја универзитета*, глава 4-5.

■ ОСНОВЕ СОЦИОЛОГИЈЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Милимир Мучибабић

Садржај предмета: Наставни програм обухвата три тематске целине. Прва целина обухвата елементе научног знања о друштву, настанак и развој социологије, те теоријска становишта у социологији.

Друга целина односи се на карактеристике савременог друштва и чиниоце друштвене структуре.

Трећа целина односи се на друштвена кретања и процесе у савременом друштву, како у појединим областима друштвеног живота (еколошка, технолошка), тако и на нивоу глобалних развојних тенденција.

Литература:

- Мучибабић, М. (2011). *Социолошко-правни појмовник*. Београд: Филип Вишњић.
- Гиденс, Е. (2002). *Социологија*. Подгорица: ЦИД.
- Рикер, Џ. (2009). *Савремена социологија и њени класични корени*. Београд: Службени гласник.
- Поповић, М. (1988). *Проблеми друштвене структуре: увод у социологију*. Београд: Научна књига
- Печујлић, М. (2005). *Глобализација: два лика света*. Београд: Гутенбергова галаксија.

■ ТУМАЧЕЊЕ БИБЛИЈЕ I

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни
■ проф. др Александар Јовановић и проф. др Љубомир Стојановић

Садржај курса:

1. Јеврејска историја и култура пре и у време појаве Библије (X в. п.н.е. - II в. н. е);
2. Настанак Библије; 3. Језици Библије; 4. Тумачења Библије (теолошко, митолошко, антрополошко, симболичко); 5. Композиција: старозаветне и новозаветне књиге; 6. Библијска историја – од Постања до Апокалипсе; 7. Књижевне врсте; 8. Библијска антропологија; 9. Библија и морал (старозаветни и новозаветни закони); 10. Библија у књижевности, уметности и култури;

Литература:

- *БИБЛИЈА, Свето писмо Старога и Новог завјета*, Свети архијерејски синод Српске православне цркве, Београд, 2002;
- Љубивоје Стојановић, *Тумачење Библије*, Београд, 2008;
- Радомир Ракић, *Библијски речник*, Београд, 2002.

■ ИСТОРИЈА ФРАНЦУСКЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни
■ проф. др Ана Вујовић

Циљ предмета: Упознавање са богатством и разноврсношћу цивилизације Француске кроз кратак преглед њеног развоја од самих почетака у праисторији, преко најважнијих догађаја у каснијим епохама који су утицали на стварање француске државе, културе и духа. Упознавање са основним облицима културне сарадње између Француске и Србије од средњег века до краја XIX века.

Садржај предмета: 1. Настанак француског језика и нације; 2. Стара и античка Галија; 3. Развој француске цивилизације у средњем веку; 4. Доба хуманизма и ренесансе; 5. Процват и ширење утицаја француске цивилизације у XVII веку; 6. XVIII век као доба просвећености; 7. XIX век као доба сталних промена и нестабилности; 8. Преглед српско-француских културних веза од средњег века до почетка XIX века; 9. Француско-српска културна прожимања у XIX веку.

Методe извођења наставе: Предавања, самостални рад студента и припрема презентације на самостално изабрану тему из области историје француске цивилизације или српско-француских културних веза

Провера знања и оцењивање рада студената: Писмени испит и усмена презентација

Литература:

- С. и Г. Витановић, *Француска цивилизација*, Центар за геопоетику, Београд (стр. 11-119)
- А. Вујовић, *Српско-француска сусретања*, Учитељски факултет, Београд, 2011. (стр. 13 - 87)

■ ИСТОРИЈА РУСКЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни
■ проф. др Вера Белокапић Шкунца

Циљ предмета: Упознавање са историјом Русије и богатством руске културе, ширење опште културе, развијање толеранције и разумевања различитости.

Садржај: Преглед најважнијих историјских догађаја. Корени руског цивилизацијског модела. Примање хришћанства. Настанак руског језика. Ширење писмености. Европа као цивилизацијски узор. Руска средњовековна уметност. Русија на путевима европске просвећености. Европски грађански идеали у руском цивилизацијском моделу.

Литература:

- Мила Стојнић, *Руска цивилизација*, Центар за геопоетику, Београд, 1994. (стр. 21-140)
- *Историја Русије* (приредили Д. Оболенски, Р. Оти), Сlio, Београд, 2003. (стр. 218-353)
- Џејмс Билингтон, *Икона и секира*, Рад, Београд, 1988. (стр. 632-645; 674-681)

■ **БРИТАНСКА ЦИВИЛИЗАЦИЈА И КУЛТУРА**

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни
■ проф. др Биљана Ђорић Француски

Циљ предмета: Упознавање студената са прегледом историјског развоја Велике Британије кроз различите епохе и са основама савремене британске цивилизације, са посебним нагласком на културолошким особеностима тог развоја, на специфичним одликама и најосновнијим појмовима битним за разумевање живота и културе у савременој Британији, као што су то разне институције (на пример: краљевска породица, најважније политичке партије, правосуђе, здравствени и образовни систем), различитости у идентитету (Северна Ирска, Шкотска, Велс, као и расна и класна припадност) и уврежени стереотипи о Британцима.

Садржај предмета:

1. Основне чињенице о Уједињеној Краљевини Велика Британија и Северна Ирска, географске особености и физички опис
2. Кратак преглед историје Енглеске од праисторијских насебина и првих освајача (Келти, Римљани, Англосаксонци, Викинзи, Нормани)
3. Прве енглеске династије (Анжујци, Ланкастер, Јорк, Тјудор, Стјуарт)
4. Кромвелова република, индустријска револуција, Британска Империја, династија Хановер (викторијанско доба)
5. Династија Виндзор, савремена британска политичка сцена, влада, избори
6. Краљевска породица, стереотипи о Британцима
7. Правосуђе, друштвене класе, религија, породица
8. Северна Ирска, Шкотска, Велс, интеркултуралност у Британији (расни и етнички састав становништва)
9. Здравство и социјално осигурање, школски систем
10. Државни и религиозни празници, одмор и релаксација, туризам
11. Превоз и становање, са посебним освртом на живот у Лондону
12. Живот младе генерације – музика, позориште, мода, уметност, спорт.

Облик наставе и оцењивање: Интерактивна предавања, колоквијум, писмени испит.

Литература:

- Биљана Ђорић Француски, *Британска цивилизација и култура*. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2011. (156 стр.).
- Одабрани и приређени текстови из области британске културе и књижевности (до 50 стр.).

■ **ХОР I**

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 0 + 45 ■ ECTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Дејан Миливојевић

Учешћем у хору Учитељског факултета развијају се певачке способности студената, али и, пре свега, подстиче креативност у музичкој интерпретацији. У складу са својим гласовним предиспозицијама студенти стичу вештину вишегласног певања у ансамблу, а затим искуствено пролазе процес припремања (пробе) и финализацију (јавни наступ/концерт) извођења хорских дела. Пролазећи кроз процес извођења, проширују се знања у области хорске литературе, епохе и стила, те одговарајућег начина интерпретације.

Обавезе студената су редовни долазак на вежбе/пробе и учешће у јавним наступима хора (пригодне свечаности, завршни концерт).

Изборни педагошко-психолошки курс I

■ ИСТОРИЈА ПЕДАГОГИЈЕ

Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и континуирана евалуација истраживачких задатака, активности на предавањима и вежбама ■ Статус: изборни ■ проф. др Наташа Вујисић Живковић

Циљ предмета: (1) Упознавање са историјом педагошке мисли, развијање критичког односа према историјском педагошком наслеђу и различитим теоријско-методолошким приступима у области историје педагошких идеја. (2) Упознавање са развојем просвете, школства и педагошке мисли у Србији, оспособљавање за критичко разумевање друштвено-историјског контекста у коме су се развијали просвета и школство у Србији и за самосталну интерпретацију дела српских педагога.

Садржај предмета:

I ОПШТА ИСТОРИЈА ПЕДАГОГИЈЕ

Развој античке педагошке мисли, концепција васпитања у средњем веку, педагошке идеје у доба хуманизма и ренесансе. Ј. А. Коменски и развој нововековне педагогије. Концепција васпитања Џ. Лока, Ж. Ж. Русоа и Ј. Х. Песталоција. Развој педагогије као академске дисциплине – педагошка мисао Ј. Ф. Хербарта. Педагошки правци и системи у првој половини 20 века – индивидуална и социјална педагогија, радна школа и прогресивистичка педагогија, експериментална и духовно-научна педагогија.

II НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ПЕДАГОГИЈЕ

Просвета, васпитање и образовање у Србији у средњем веку и у доба турске власти. Организација и рад српских школа у Хабзбуршкој монархији – Аустро Угарској. Школски систем, школско законодавство, наставни планови и програми, настава, ученици и наставници у Србији у периоду 1804-1941. године. Развој педагошког образовање учитеља у Србији у периоду 1804–1941. године – оснивање и рад учитељских школа. Идејни развој педагогије у Србији: педагошки рад и мисао С. Д. Поповића, В. Бакића, С. Окановића, С. Аџића, Ј. Миодраговића, В. Младеновића, М. Милошевића, П. Радосављевића, М. Шевића и В. Ракића. Развој српске педагошке периодике.

Литература:

1. Тешић, В. (1990): *Општа историја педагогије* – ауторизована скрипта (одабране стране)
2. Ђунковић, С. (1971): *Школство и просвета у Србији у XIX веку*, Педагошки музеј, Београд (одабране стране).
3. Поткоњак, Н. (2005): *Именик српских педагога*, САО, Београд (одабране стране).

■ СПЕЦИЈАЛНА ПЕДАГОГИЈА

Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и континуирана евалуација истраживачких задатака, активност на предавањима и вежбама ■ Статус: изборни ■ проф. др Ивица Радовановић и проф. др Јасмина Ковачевић

Циљ курса је овладавање основним законитостима и принципима васпитања и образовања деце ометене у развоју, упознавање са специфичностима различитих облика ометености, методама, облицима и средствима за рад и изградња позитивних ставова према укључивању деце ометене у развоју у систем редовног васпитања и образовања.

Садржај курса:

Предавања: 1. Конституисање и развој специјалне педагогије; 2. Циљ специјалне педагогије; 3. Структура специјалне педагогије; 4. Преглед односа друштва према деци ометеној у развоју; 5. Систем заштите и едукације деце ометене у развоју

Вежбе: 1. Упознавање са системом и структуром организације васпитно-образовног рада деце са сензорним оштећењима; 2. Упознавање са структуром и системом рада институција у којима се реализује рани рехабилитациони рад деце ометене у развоју; 3. Упознавање са организацијом рада Завода за психофизиолошке поремећаје и патологију говора; 4. Упознавање са васпитно-образовним системом ментално ретардиране деце; 5. Упознавање структуре и система рада Завода за преваспитање деце и омладине; 6. Улога и значај учитеља у изградњи позитивних ставова према

укључивању деце ометене у развоју у редовне разреде; 7. Инклузивно образовање; 8. Интегративно образовање.

Литература:

- Виготски, Л (1996). *Основи дефектологије*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, стр. 117-180.
- Ковачевић, Ј. (1999): *Облици рада у школовању глуве деце*, Београд, ДДЦГ, стр. 15-30
- Ковачевић, Ј (1999). *Учесталост примене метода у васпитно образовном раду глувих*, Београд, ДДЈ, стр. 75-95.
- Ковачевић, Ј., Арсић, Р (2010). *Образовање деце са посебним потребама у редовној школи*, Универзитет у Приштини-Учитељски факултет у Призрену-Лепосавићу, Друштво учитеља-Ниш, стр. 97-202

■ ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ОПШТЕ ПСИХОЛОГИЈЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 (20 п + 10 в) ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Биљана Требјешанин

Садржај курса:

а) Програм предавања

0. Предмет и проблеми опште психологије. 1. Појам настанак и структура психичког живота: психички процеси, стања и особине. 2. Психички процеси: когнитивни- опажање, учење, памћење, заборављање, мишљење; емоционални процеси; мотивационо-вољни процеси. 3. Психичке особине: способности, ставови, вредности и вредносне оријентације, потребе, интересовања, навике. 4. Психичка стања: нормално- абнормално, будност-поспаност, умор-одмор и сл. 5. Личност: структура, динамика, развој.

б) Програм вежби

Опажање: опажање других особа. 2. Учење: примена принципа учења у школској ситуацији. 3. Стратегије и технике запамћивања: мнемотехнике. 4. Подстицање мишљења: појмовног, стваралачког, критичког. 5. Емоције: препознавање емоција, контрола емоција. 6. Мотивација: утицај мотива на друге психичке процесе, препознавање мотива. 6. Личност: процене личности.

Литература:

- Требјешанин, Ж., Драгојевић, Н. и Н. Ханак (2008). *Увод у општу психологију*. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду: 12- 16; 73-213; 233-244 (укупно 156 стр.)
- Сажети са предавања: 20 страна.

■ СТРАТЕГИЈЕ УСПЕШНОГ УЧЕЊА

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 (20 п + 10 в) ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Биљана Требјешанин и Невена Буђевац

Циљ предмета је да студентима помогне у савладавању техника успешног учења, што је значајно, како са становишта успешног савладавања школских и других садржаја током и након студија, тако и са становишта њихове будуће улоге наставника који треба ученицима да помогну да науче да уче. Овај циљ ће бити остварен кроз пружање прилике студентима да практично примене принципе успешног учења о којима ће бити речи током уводног дела сваког часа.

Садржај предмета:

- Вештине долажења до литературе;
- Временска организација учења;
- Методе читања;
- Прављење бележака на основу текста;
- Прављење резимеа текста; дефинисање основне теме текста; извлачење кључних речи; постављање питања у вези са текстом;
- Структура излагања наученог садржаја;
- Самостално вредновање количине и квалитета наученог садржаја;
- Превладавање стреса повезаног са испитом.

Литература:

- Колс М., Вајт Ч. И П. Браун (2004). *Научите да учите: активности и вежбе за развијање умећа учења, писања радова, есеја и реферата, полагање тестова и испита*. Београд: Креативни центар.

■ WEB ПОРТАЛИ И ДИГИТАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ

■ Семестар: 2. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 3 ■ Полагање испита: писмено, усмено, израда пројекта ■ Статус: изборни ■ проф. др Данимир Мандић и доц. др Мирослава Ристић

Циљ предмета:

Настава предмета WEB портали и дигиталне библиотеке треба да омогући студентима овладавање основим знањима везаним за дигиталне изворе информација и могућности примене дидактичких медија у васпитно-образовном раду. Студенти би требало да разумеју педагошке ефекте примене дигиталних извора информација и да се оспособе за њихово коришћење.

Садржај предмета: Дефинисање појмова везаних за дигиталне изворе информација. Врсте и доступност дигиталним изворима знања. Дигиталне библиотеке, виртуелни музеји и портали на глобалној мрежи. Мултимедијални образовни софтвери у васпитно-образовном раду. Иновативни модели рада са децом уз коришћење дигиталних извора знања. Промена положаја ученика и наставника у компјутерски подржаној настави. Информациона техника и технологија у планирању и реализацији наставе. Тестови за самовредновање у интернет окружењу. Позитивни и негативни аспекти компјутерских игара. Позитивни и негативни аспекти коришћења друштвених мрежа.

Литература:

- Мандић, Д. *Интернет технологије*, Чигоја, 2010,
- Мандић, Д. *Дидактичко-информатичке иновације у образовању*, Београд, 2005.
- WEB resursi (Educum Review, Brain-pop, Teach-nology i sl.)